

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Lyhyesti ja selkeästi

Sisällys

Eläkkeelle	1
Mitä eläkettä voit saada?	2
Työeläke	3
Kelan eläkkeet	3
Kansaneläke	3
Takuueläke	4
Vanhuuseläke	5
Työkyvyttömyyseläke	6
Työttömyyseläke	8
Muut tuet eläkkeensaajalle	9
Lapsikorotus	9
Eläkkeensaajan asumistuki	9
Eläkettä saavan hoitotuki	10
Rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä	10
Perhe-eläke	11
Leskeneläke	12
Lapseneläke	12
Hakeminen ja maksaminen	13
Ilmoita muutoksista	14
Muutoksenhaku päätökseen	14
Esimerkkejä eläkeläisen tuloista	15
Kela palvelee	16
Yhteystietoja	17

Eläkkeelle

Tässä esitteessä kerrotaan Kelan maksamista eläkkeistä ja muista tuista eläkkeensaajille.

Kela ei maksa läheskään kaikkia eläkkeitä. Esimerkiksi työssä kertynyttä työeläkettä maksavat työeläkelaitokset.

Jos työeläke jää pieneksi tai sitä ei ole lainkaan, Kela maksaa kansaneläkettä ja sen lisäksi takuueläkettä. Niitä voit saada 65-vuotiaana tai sitä ennen, jos olet pitkään työkyvyttömänä tai työttömänä. Työkyvyttömyys tarkoittaa sitä, ettet pysty työhön tai opiskelemaan sairauden tai vamman takia.

Kelan eläketurvaan kuuluu myös perhe-eläke, kun puoliso tai lapsen vanhempi on kuollut.

Kela voi maksaa eläkkeellä olevalle muutakin rahallista tukea. Näitä tukia ovat esimerkiksi hoitotuki ja asumistuki.

Kelan tukien perusteet on määriteltä laissa. Tuen saamiseen vaikuttavat hakijoiden elämäntilanne ja tuen tarve, jotka voivat olla hyvin erilaisia. Siksi myös tukien määrä vaihtelee.

Tässä esitteessä kerrotaan pääasiat eläkkeistä ja eläkkeensaajien tuista vuonna 2012.

Mukana ei siis ole kaikkia tukien yksityiskohtia.

Kaikki eläkkeiden ja tukien määrät ja tulorajat ovat bruttomääriä, joista ei ole vähennetty veroja. Ne on pyöristetty tasalukuihin. Esitteessä käytetty lyhenne e/kk tarkoittaa euroa kuukaudessa.

Jos haluat tietää Kelan eläkkeiden tarkat määrät ja tulorajat, voit pyytää Kelasta tämän esitteen numeroliitteen.

Voit saada Kelan eläkkeitä ja tukia, jos kuulut Suomen sosiaaliturvaan. Siihen kuuluvat tavallisesti kaikki, jotka asuvat Suomessa vakinaisesti. Myös Suomessa asuneet tai työskennelleet voivat saada eläkettä Suomesta.

**Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma-pe kello 8–18**

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut selkoesitteen tunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

SELKOESITE

Mitä eläkettä voit saada?

Kun olet jäämässä eläkkeelle, ota selvää, mitä eläkkeitä sinulle kuuluu. Yleensä voit hakea sekä työeläkkeitä että Kelan eläkkeitä samalla hakemuslomakkeella. Kelasta saat lisätietoja.

 Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma–pe kello 8–18

Mitä eläkettä ja missä iässä?

- **Vanhuuseläkkeelle** jäädään yleensä 63–65-vuotiaana.
- **Työkyvyttömyyseläkettä** saat ennen vanhuuseläkettä, jos et kykene työhön tai opintoihin. Se alkaa yleensä vasta pitkän sairastamisen jälkeen.
- **Työttömyyseläkettä** voit saada ennen vanhuuseläkettä, jos olet yli 62-vuotias ja olet ollut pitkään työttömänä.

Näitä eläkkeitä voit saada sekä työeläkkeenä että Kelalta kansaneläkkeenä. Kelan eläkkeistä kerrotaan tässä esitteessä tarkemmin.

Lisäksi on kaksi eläkettä, joita Kela ei maksa. Ne ovat osatyökyvyttömyyseläke ja osa-aikaeläke. Voit kysyä niistä työeläkelaitoksesta tai Kelasta.

Eläkeläisille alennuksia

Kun olet jäänyt eläkkeelle, voit saada eläkeläisalennuksia.

Voit saada alennusta junamatkoista, linja-automatoista ja lentomatoista Suomessa. Joissakin kaupungeissa alennusta saa paikallisliikenteen lipuista. Alennusta voit saada myös pääsymaksuista esimerkiksi kunnan liikuntapaikkoihin ja moniin tapahtumiin.

65 vuotta täyttänyt saa usein eläkeläisalennuksia esittämällä henkilötodistuksensa. Nuorempi eläkeläinen voi saada alennuksia esittämällä henkilötodistuksensa ja työeläkekortin. Jos sinulla ei ole työeläkettä, saat Kelalta kansaneläkkeensaajan kortin (kuva alla).

Työeläke

Pääosa eläkkeistä on työeläkkeitä. Työeläke ansaitaan omalla palkkatyöllä. Yrittäjän työeläke on yrittäjäeläkettä.

Työeläkkeitä hoitavat työeläkelaitokset, joita on useita. Sinä ja työnantajasi olette maksaneet vuosien mittaan työeläkemaksuja. Eläkkeesi suuruus riippuu siitä, kuinka kauan olet ollut työelämässä ja kuinka paljon olet ansainnut.

Yksityinen yrittäjä on maksanut eläkemaksuja valitsemaansa eläkeyhtiöön. Maatalousyrittäjä on maksanut eläkemaksuja omaan eläkelaitokseensa, Melaan.

Työeläkkeistä saat tietoa internetissä (www.tyoelake.fi), omasta työeläkelaitoksestasi tai Eläketurvakeskuksesta.

Kelan eläkkeet

Jos et saa työeläkettä tai se on pieni, Kela maksaa **kansaneläkettä**. Kela maksaa myös **takuueläkettä**, jos muut eläkkeesi jäävät hyvin pieniksi tai et saa mitään muuta eläkettä.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Kansaneläke

Voit saada täysimääräisen kansaneläkkeen vain, kun sinulla ei ole lainkaan työeläkkeitä tai saat niitä enintään noin 54 e/kk (vuonna 2012).

Jos saat työeläkkeitä enemmän, kansaneläke on pienempi tai et saa sitä lainkaan.

Kansaneläkkeen täysi määrä on noin 610 e/kk (vuonna 2012).

Jos elät parisuhteessa, määrä on noin 540 e/kk.

Kansaneläkettä pienentävät työeläkkeesi lisäksi muut saamasi eläkkeet, perhe-eläkkeet ja korvaukset. Puolison tuloja ei oteta huomioon.

Kansaneläkettä ei kannata hakea, jos muut eläkkeesi ja korvauksesi ylittävät alla olevat tulorajat. Tulorajat tarkoittavat bruttotuloja, joista ei ole vähennetty veroa.

Tulorajat ovat seuraavat:

- parisuhteessa elävä noin 1 120 e/kk
- yksin asuva noin 1 260 e/kk

(Vuosi 2012)

Kansaneläke voi olla pienempi, jos olet asunut ulkomailla tai ottanut vanhuuseläkkeen ennen 65 vuoden ikää. Tarkista tällöin oikeutesi kansaneläkkeeseen.

**Kysy palvelunumerosta
020 692 202
ma–pe kello 8–18**

Jos haluat selvittää etukäteen oikeutesi kansaneläkkeeseen, voit pyytää arvion työeläkkeestäsi omasta eläkelaitoksestasi, Eläketurvakeskuksesta tai työeläkepalvelun internetosoitteesta: www.tyoelake.fi.

Pyydä sen jälkeen Kelasta arvio kansaneläkkeestä ja siitä, voitko saada takuueläkettä.

Kelan eläkkeitä tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksillä eli ne nousevat samaa tahtia kuin eräiden elinkustannusten hinnat.

Jos haluat tietää Kelan eläkkeiden tarkat määrät ja tuloajat, voit pyytää Kelasta tämän esitteen numeroliitteen.

Takuueläke

Takuueläke kuuluu vain Suomessa asuvalle eläkeläiselle. Sen voi saada, kun on asunut vähintään 3 vuotta Suomessa. Sen saa myös 65 vuotta täyttänyt tai työkyvytön maahanmuuttaja 3 vuoden Suomessa asumisen jälkeen.

Takuueläke takaa Suomessa asuvalle eläkettä noin 710 e/kk (vuonna 2012). Jos kaikki muut eläkkeesi jäävät alle tämän määrän, takuueläke paikkaa puuttuvan osan. Tämä vähimmäiseläke on sama kaikille perhesuhteista riippumatta.

Takuueläke on kuitenkin pienempi, jos olet hakenut vanhuuseläkkeen varhennettuna ennen eläkeikää. Silloin voi käydä niin, ettet saa lainkaan takuueläkettä.

Jos et saa mitään muita eläkkeitä, sinulle kuuluu täysi takuueläke. Se on noin **710 e/kk** (vuonna 2012).

Takuueläkettä pienentävät kansaneläke, työeläkkeet, leskeneläkkeet ja muutkin eläkkeet. Ne vähennetään kokonaan täydestä takuueläkkeestä. Sen sijaan hoitotukea, asumistukea, työtuloja, omaisuutta tai puolison tuloja ei vähennetä.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Vanhuuseläke

Vanhuuseläkkeelle jäädään 63–68-vuotiaana. Eläkeläisen toimeentuloa ovat eläke ja mahdolliset Kelan maksamat muut tuet eläkkeensaajalle.

Vanhuuseläke voi olla työeläkettä, kansaneläkettä tai molempia.

Kansaneläkkeenä vanhuuseläke alkaa 65 vuoden iässä.

Esimerkki

Kalle ja Kaisa ovat naimisissa. Kalle saa työeläkettä 1 200 e/kk. Hän ei saa kansaneläkettä.

Kaisa on hoitanut pitkään lapsia kotona. Hän saa työeläkettä vain 300 e/kk. Hän saa kansaneläkettä noin 417 e/kk. Kaisa saa yhteensä 717 e/kk. Hänelle ei kuulu takuueläkettä.

Kallen ja Kaisan eläkkeet ovat yhteensä 1 917 e/kk. (Vuosi 2012)

Eläkkeen varhentaminen ja lykkääminen

Jos sinulla on oikeus kansaneläkkeeseen, voit päättää, otatko sen ennen kuin täytät 65 vuotta.

Varhennetun kansaneläkkeen saa, kun on täyttänyt 62 vuotta.

Varhennettu eläke on pysyvästi pienempi kuin 65 vuoden iässä alkava kansaneläke.

Eläke pienenee 0,4 % jokaiselta kuukaudelta, jolla varhennat sitä. Kannattaa ottaa etukäteen selville, minkä suuruinen varhennettu vanhuuseläke olisi.

**Kysy palvelunumerosta
020 692 202**

Esimerkki

Maija jää työeläkkeelle 63-vuotiaana. Hän saa työeläkettä 700 e/kk. Hän hakee heti kansaneläkkeen varhennettuna kahdella vuodella. Kansaneläke on 9,6 % (27 e/kk) pienempi kuin se olisi Maijalle 65 vuoden iässä. Maija asuu yksin ja saa kansaneläkettä noin 258 e/kk. (Vuosi 2012)

Eläkkeen alkamisen lykkääminen puolestaan korottaa eläkettä. Voit lykätä vanhuuseläkkeen alkamaan myöhemmin kuin täytettyäsi 65 vuotta. Tällöin eläkettä korotetaan 0,6 % jokaiselta kuukaudelta, jolla lykkäät eläkkeen alkamista.

Työkyvyttömyyseläke

Jos olet pitkän aikaa sairaana, saat yleensä ensin sairauspäivärahaa.

Kun olet saanut sairauspäivärahaa 150 arkipäivää, Kela lähettää kotiin kirjeen, jossa kerrotaan kuntoutuksesta ja eläkkeestä. Voit saada kutsun Kelaan neuvottelemaan työkykyä parantamisesta.

Työkyvyttömyyseläkettä saat yleensä vasta sitten, kun olet saanut sairauspäivärahaa noin vuoden.

Työkyvyttömyyseläke voi olla sekä työeläkettä että kansaneläkettä. Voit hakea niitä samalla hakemuksella ja lääkärinlausunnolla.

Eläkkeen lisäksi voit saada Kelasta

- lapsikorotusta
- eläkettä saavan hoitotukea ja
- eläkkeensaajan asumistukea.

Kuka saa Kelasta työkyvyttömyyseläkettä?

Voit saada työkyvyttömyyseläkettä, jos olet 16–64-vuotias ja sinulla on sairaus tai vamma, joka estää sinua tekemästä työtä.

60 vuotta täyttänyt voi saada eläkkeen lievemmin perustein.

Sokea tai liikuntakyvytön saa aina työkyvyttömyyseläkettä, vaikka hän tekisi työtä.

Kun täytät 65 vuotta, Kela muuttaa työkyvyttömyyseläkkeesi vanhuuseläkkeeksi.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä on sama kuin muunkin kansaneläkkeen.

Sivulla 15 on esimerkkejä eläkeläisen tuloista.

Nuori saa kuntoutusrahaa

Jos olet tullut työkyvyttömäksi ennen kuin olet täyttänyt 15 vuotta,

voit saada työkyvyttömyyseläkkeen heti 16 vuoden iästä alkaen. Yleensä et saa sitä ennen 20 vuoden ikää, vaan ensin tutkitaan, voitko saada ammatillista kuntoutusta.

Kotikunnassa sinulle tehdään henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma. Se tehdään yhdessä huoltajan ja asiantuntijoiden kanssa.

Kuntouttamisen tavoitteena on auttaa pääsyä työelämään.

Eläkkeen sijasta saat silloin kuntoutusrahaa, joka on noin 23 euroa päivässä (vuonna 2012). Sen lisäksi voit saada vammaistukea.

Kuntoutustuki

Työkyvyttömyyseläkkeen voi saada määräaikaisena. Tällöin sen nimi on kuntoutustuki. Sitä maksetaan hoidon tai kuntoutumisen ajalta.

Edellytyksenä on, että sinulle on laadittu kuntoutus- tai hoitosuunnitelma. Kuntoutustuki on yhtä suuri kuin työkyvyttömyyseläke, ja sitä maksetaan samoilla perusteilla.

Työnteko työkyvyttömyyseläkkeellä

Vaikka olet työkyvyttömyyseläkkeellä, voit tehdä jonkin verran ansiotyötä. Jos teet työtä, ilmoita siitä Kelaan ja työeläkelaitokseesi.

Kela jatkaa eläkkeen maksamista, jos ansiotulosi ovat enintään noin 710 e/kk (vuonna 2012).

Jos teet työtä jatkuvasti ja ansaitset keskimäärin yli 710 e/kk, voit jättää eläkkeen lepäämään enintään kahdeksi vuodeksi. Tämä tarkoittaa sitä, ettei sinulle makseta eläkettä, mutta sinun ei tarvitse hakea sitä uudelleen, jos työt loppuvat.

Jos sait eläkkeen lisäksi hoitotukea, saat palkan lisäksi Kelasta ylimmän vammaistuen suuruista tukea noin 400 e/kk (vuonna 2012). Siitä ei mene veroa.

Jos lopetat työnteon, ilmoita siitä heti Kelaan. Kela alkaa taas maksaa eläkettä.

Työttömyyseläke

Jos olet syntynyt **ennen vuotta 1950** ja olet ollut pitkään työttömänä, voit saada työttömyyseläkettä. Sen tarkoitus on turvata toimeentulo ennen vanhuuseläkettä.

Ehtona on, että työttömyyspäivärahaa on maksettu enimmäisaika, 500 päivää.

Työttömyyseläkettä maksetaan sekä työeläkkeenä että kansaneläkkeenä. Työeläkettä maksaa työeläkelaitos. Kansaneläkkeen maksaa Kela. Työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi viimeistään 65 vuoden iässä.

Työttömyyseläkkeen lisäksi voit saada lapsikorotusta ja eläkkeensaajan asumistukea, mutta et voi saada eläkettä saavan hoitotukea.

Vaikka saat työttömyyseläkettä, voit tehdä vähän ansiotyötä. Ansiotulo ei saa kuitenkaan olla enemmän kuin 676 e/kk (vuonna 2012).

Jos TE-toimisto (työ- ja elinkeinotoimisto) tarjoaa sinulle työtä työttömyyseläkkeellä olon aikana, siitä ei voi kieltäytyä.

Jos olet syntynyt **vuonna 1950 tai myöhemmin**, et saa työttömyyseläkettä. Sen sijaan voit saada työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea enintään 65 ikävuoteen saakka. Sinulla voi olla oikeus saada vanhuuseläkettä jo 62-vuotiaana ilman varhennusvähennystä (ks. s. 5).

**Lisätietoja palvelunumeroista
ma-pe kello 8–18**

Eläkeasiat 020 692 202

**Työttömyysajan
tuot 020 692 210**

tai Kelan toimistosta

Muut tuet eläkkeensaajalle

Kela maksaa eläkkeensaajalle seuraavia tukia:

- lapsikorotus
- eläkkeensaajan asumistuki
- eläkettä saavan hoitotuki
- rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä.

Lapsikorotus

Jos olet eläkkeellä ja kotonasi asuu alle 16-vuotias lapsi, voit hakea Kelasta lapsikorotusta. Lapsikorotusta saa omista ja puolison lapsista.

Saat lapsikorotusta myös omasta muualla asuvasta lapsesta, jos huolehdit hänen toimeentulostaan vähintään elatustuen määrän, noin 148 e/kk (vuonna 2012).

Lapsikorotus on noin 21 e/kk lasta kohden (vuonna 2012). Se on verotonta.

Lapsikorotuksen voit saada, vaikka et saisi kansaneläkettä. Siihen oikeuttavat myös muut eläkkeet.

**Lisätietoja palvelunumerosta
ma–pe kello 8–18**

Eläkeasiat 020 692 202

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistukea voit saada Kelasta, jos

- olet täyttänyt 65 vuotta tai
- saat sitä ennen eläkettä ja
- perheesi tulot ovat pienet.

Sinulla ei kuitenkaan ole oikeutta eläkkeensaajan asumistukeen, jos saat jotain seuraavista:

- osatyökyvyttömyyseläkettä
- osa-aikaeläkettä
- vanhuuseläkettä ennen 65 vuoden ikää.

Silloin voit saada yleistä asumistukea.

**Sivulla 15 on esimerkkejä
eläkeläisen tuloista ja
asumistuesta.**

Eläkkeellä olevat puoliset hakevat asumistukea yhteisesti.

Tuki maksetaan heille puoliksi.

Joissakin tapauksissa voit valita, haetko yleistä asumistukea vai eläkkeensaajan asumistukea. Näin on esimerkiksi silloin, kun samassa asunnossa asuu alle 18-vuotiaita lapsia. Tarkista Kelasta, voitko hakea eläkkeensaajan asumistukea.

**Kysy palvelunumerosta
020 692 202**

Eläkettä saavan hoitotuki

Jos toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vamman takia, voit saada Kelasta hoitotukea. Hoitotuella korvataan myös sairaudesta tai vammasta aiheutuvia kustannuksia.

Edellytys hoitotuen saamiselle on, että kyky huolehtia itsestäsi on heikentynyt vuoden ajan. Se tarkoittaa, että tarvitset apua tai hoitoa päivittäisissä toimissasi tai sairaudestasi aiheutuu erityisiä kustannuksia.

Et voi saada hoitotukea, jos saat osatyökyvyttömyyseläkettä, osa-aikaeläkettä tai työttömyyseläkettä. Silloin voit hakea Kelan vammaistukea.

Hoitotukea maksetaan eri määrä avuntarpeen ja erityiskustannusten määrän mukaan:

- perushoitotuki noin 60 e/kk
- korotettu hoitotuki noin 150 e/kk
- ylin hoitotuki noin 315 e/kk.

(Vuosi 2012)

Kela maksaa hoitukseen **veteraanilisää** noin 50 e/kk niille veteraaneille, joilla on ylimääräinen rintamalisä ja eläkettä saavan korotettu tai ylin hoitotuki.

Tulot tai omaisuus eivät vaikuta hoitotuen saamiseen.

Hoitotuki myönnetään joko toistaiseksi tai määräajaksi. Hoitotuki on verotonta.

Rintamalisä ja ylimääräinen rintamalisä

Kela maksaa rintamalisää miehelle tai naiselle, jolla on jokin seuraavista tunnuksista:

- rintamasotilastunnus
- rintamapalvelutunnus
- rintamatunnus
- veteraanitunnus.

Tunnuksia ei voi enää hakea.

Rintamalisää saavat myös henkilöt, joilla on todistus osallistumisesta miinanraivaustehtäviin vuosina 1945–1952.

Rintamalisä on noin 48 e/kk, ja se verotonta.

Tulot tai omaisuus eivät vaikuta rintamalisään.

Kela maksaa **ylimääräistä rintamalisää** niille, jotka saavat rintamalisää ja kansaneläkettä. Suurin ylimääräinen rintamalisä on noin 230 euroa kuukaudessa. (Vuosi 2012)

Perhe-eläke

Lähiomaisen kuolema muuttaa perheen elämää ja toimeentuloa. Perhe-eläke turvaa lesken ja lapsen toimeentuloa, kun puoliso tai lapsen vanhempi kuolee. Perhe-eläkettä ovat leskeneläke ja lapseneläke.

Kelan perhe-eläkettä saavat alle 65-vuotias leski sekä alle 18-vuotias lapsi, jonka vanhempi tai huoltaja on kuollut. Opiskeleva lapsi voi saada perhe-eläkettä 21-vuotiaaksi saakka.

Kelan perhe-eläkkeen ohella voit saada perhe-eläkettä kuolleen omaisen työeläkkeen perusteella työeläkelaitoksesta. Tietoja saat kyseisestä eläkelaitoksesta tai Eläketurvakeskuksesta. Maanviljelijöillä ja yrittäjillä on omat eläkevakuutukset.

Jos kuoleman on aiheuttanut liikenneonnettomuus tai tapaturma, leski ja lapsi voivat saada perhe-eläkettä myös tapaturma- tai liikennevakuutuksesta. Näitä eläkkeitä hoitavat vakuutusyhtiöt, jotka myös antavat lisätietoja.

Jos kuollut omainen on ollut työelämässä, leski ja lapsi voivat saada kertakorvauksen ryhmähenkivakuutuksesta. Lisätietoja saat kuolleen omaisesi työpaikasta.

Muut perhe-eläkkeet ja korvaukset voivat vaikuttaa Kelan maksamiin perhe-eläkkeisiin ja asumistukeen. Perhe-eläkkeet ovat verotettavia.

Lisätietoja
ma–pe kello 8–18
Omaisen kuoltua 020 692 208

Leskeneläke

Kela maksaa leskeneläkettä vain alle 65-vuotiaalle leskelle. Leskeneläkkeeseen kuuluu alkueläke ja mahdollinen jatkoeläke. Jos tulosi ovat pienet, voit hakea myös asumistukea.

Jotta saat leskeneläkettä, sinun on täytynyt olla naimisissa kuolleen puolisosasi kanssa. Avopuolison leski ei saa leskeneläkettä, mutta lapset voivat saada lapseneläkettä.

Jos teillä ei ollut yhteisiä lapsia, voit saada leskeneläkettä vain, jos

- olet täyttänyt 50 vuotta puolison kuollessa
- olet avioitunut puolisosasi kanssa alle 50-vuotiaana ja puoliso on ollut alle 65-vuotias ja
- avioliitto on kestänyt vähintään 5 vuotta.

Puolison kuoleman jälkeen Kela maksaa alkueläkettä noin 314 e/kk (vuonna 2012). Alkueläkettä maksetaan 6 kuukautta.

Alkueläkkeen jälkeen voit saada jatkoeläkettä. Se koostuu perusmäärästä ja täydennysmäärästä. Perusmäärä on noin 98 e/kk. Sen saat vain, jos sinulla on huollettavana alle 18-vuotias lapsi.

Täydennysmäärän saamiseen vaikuttavat lähes kaikki tulosi. Täysi täydennysmäärä on noin 510 e/kk (vuonna 2012).

Jos menet uudelleen naimisiin

Jos solmit uuden avioliiton ennen kuin olet täyttänyt 50 vuotta, Kela lopettaa leskeneläkkeen maksamisen. Saat kuitenkin kerralla 3 vuoden eläkettä vastaavan määrän. Edellytys on, että olet saanut leskeneläkettä vähintään vuoden ajan.

Lapseneläke

Jos äiti tai isä kuolee, Kela maksaa lapselle lapseneläkettä, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Jos lapsi opiskelee, eläke jatkuu 21-vuotiaaksi saakka. Lisäksi kuolleen vanhemman työeläkelaitos maksaa lapseneläkettä.

Kelan lapseneläkkeen perusmäärä on noin 58 e/kk (vuonna 2012). Jos molemmat vanhemmat ovat kuolleet, lapsi saa kaksi perusmäärää.

Lapsi voi saada lisäksi täydennysmäärän, johon vaikuttavat hänen saamansa muut perhe-eläkkeet. Täydennysmäärä on enintään noin 87 e/kk (vuonna 2012).

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea Kelan eläkkeitä ja työeläkkeitä samalla hakemuksella, jos haet niitä samaan aikaan. Voit myös täyttää hakemuksen vain jompaakumpaa eläkettä varten. Tee hakemus ajoissa, sillä Kelan eläke voi alkaa vain 6 kk takautuen.

Voit toimittaa hakemuksen Kelaan tai mihin tahansa eläkelaitokseen.

Kela ei tee päätöstä kansaneläkkeestä, ennen kuin on selvillä, minkä verran saat työeläkkeitä. Muut eläkelaitokset ilmoittavat Kelaan tiedot eläkeratkaisuistaan, minkä jälkeen Kela antaa päätöksen kansaneläkkeestä ja takuueläkkeestä.

Asuminen ja työskentely ulkomailla voivat vaikuttaa kansaneläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen. Ulkomailla työskennellyt voi saada eläkettä työskentelymaasta. Leski voi saada perhe-eläkettä maasta, jossa edunjäntäjä on työskennellyt. Ulkomaan eläkkeitä voi hakea samalla lomakkeella kuin Suomen eläkkeitä.

Voit hakea vanhuuseläkettä ja asumistukea internetissä.

www.kela.fi/asiointi

Hakulomakkeita saat Kelan internetsivuilta.

www.kela.fi/lomakkeet

Saat hakulomakkeita myös Kelan toimistoista.

Toimita hakulomakkeet Kelan toimistoon.

- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä hakemuksessa pitää olla. Hakemuksissa voidaan vaatia eri liitteitä eläkelajista riippuen.
- Tarkista, pitääkö hakemuksessa olla lääkärintodistus ja millainen sen pitää olla.

Lisätietoja
ma–pe kello 8–18
Kelan palvelunumeroista

Eläkeasiat **020 692 202**

Omaisien kuoltua **020 692 208**

Verotettavaa tuloa

Kelan eläkkeet ja työeläkkeet ovat verotettavaa tuloa. Maksat siis niistä veroa. Kun saat myönteisen eläkepäätöksen, ota yhteys verotoimistoon ja hae ennakonpidätysprosenttia eläkkeitä varten. Verotoimisto ilmoittaa Kelaan ja työeläkkeiden maksajille ennakonpidätysprosentin. Vero otetaan sen mukaan.

Muut Kelan tuet eläkkeensaajalle ovat verottomia. Hoitotuesta, asumistuesta, lapsikorotuksesta ja rintamalisistä ei siis mene veroa.

Maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin päätöksen eläkkeestä ja muusta tuesta. Päätökseen on merkitty eläkkeen tai tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kansaneläkkeet ja eräät tuet maksetaan pankkitilillesi joka kuukausi sukunimesi alkukirjaimen mukaan:

- A–K kuukauden 4. päivä
- L–R kuukauden 14. päivä
- S–Ö kuukauden 22. päivä.

Takuueläke maksetaan joka kuukauden 22. päivä.

Asumistuki on tilillä jo kuukauden 4. päivä.

Jos pankki on kiinni maksupäivänä, saat rahat tilillesi aikaisemmin.

Ilmoita muutoksista

Jos saat jotain Kelan etuutta, muista ilmoittaa pikaisesti Kelaan, jos olosuhteisiisi tulee muutoksia. Sellaisia tilanteita voivat olla asumisessa tai perhetilanteessa tai tuloissa tapahtuvat muutokset.

Muutoksenhaku päätökseen

Eläkepäätökseen ja muita tukia koskeviin päätöksiin voit hakea muutosta Sosiaaliturvan muutoksenhaku-lautakunnalta. Muutoksenhausta on ohjeet Kelasta saamasi päätöksen liitteenä.

Esimerkkejä eläkeläisen tuloista (vuosi 2012)

Esimerkkejä pääkaupunkiseudulla yksin asuvan eläkeläisen tuloista ja veroista. Kaikissa esimerkeissä asunnon vuokra on 600 e/kk.

Eläkeläisellä ei ole muita tuloja kuin eläkkeet.

Rahamäärät on pyöristetty, eivätkä ne ole tarkkoja.

Työeläke e/kk	Kansan- eläke e/kk	Takuu- eläke e/kk	Vero e/kk	Asumis- tuki e/kk	Netto- tulot e/kk
0	0	714	0	458	1 172
0	608	105	0	458	1 172
144	564	6,47	0	458	1 172
200	535	0	0	451	1 186
300	485	0	-14	434	1 205
600	335	0	-75	383	1 243
800	235	0	-115	350	1 270
1500	0	0	-303	191	1 388

Nettotuloilla tarkoitetaan eläkeläisen käytettävissä olevia tuloja, kun verot on vähennetty. Näillä tuloilla pitää maksaa vuokra ja muut elämisen kulut.

Kela palvelee

Verkossa

Kelan internetsivuilta saat tietoa Kelan eläkkeistä ja muista tuista eläkkeensaajille. Voit laskea joidenkin tukien määriä laskureilla. Kelan internetsivut ovat osoitteessa www.kela.fi.

 www.kela.fi/asiointi

Kelan asiointipalvelussa

- voit hakea Kelan etuuksia
- saat tietoa hakemuksesi käsittelystä
- voit ilmoittaa muutoksista.

Asiointipalveluun kirjaudut omilla verkkopankkitunnuksillasi.

Puhelimitse ma–pe kello 8–18

 Eläkeasiat 020 692 202

Omaisien kuoltua 020 692 208

Vammaistuet 020 692 211

Sairastaminen 020 692 204

Kuntoutus 020 692 205

**Maasta- ja
maahanmuutto** 020 692 207

Kelan työntekijät ovat vaitiolovelvollisia. He eivät saa puhua asiakkaiden asioista ulkopuolisille.

Toimistossa

 Kelan toimistot palvelevat kaikissa Kelan etuuksiin liittyvissä asioissa. Toimistojen osoitetiedot www.kela.fi/yhteystiedot

Varaa aika

Voit selvittää asiasi rauhassa, kun varaat ajan Kelan toimistosta.

Tulkkauspalveluja

Kuulo-, näkö- ja puhevammaiset henkilöt tarvitsevat tulkkausapua. Kela myöntää tulkkauspalveluja. Lisätietoja www.kela.fi/tulkkaus

Ota rohkeasti yhteyttä!

Jos sinulla on kysyttävää Kelan etuuksista, ota rohkeasti yhteyttä Kelaan. Usein jo soitto riittää! Ja Kelan internetsivuilta löydät paljon lisätietoa Kelan tuista.

Yhteystietoja

Osoitteita

Kelan toimistojen osoitetiedot ja Kelan palvelunumerot ovat paikallisissa puhelinluetteloissa sekä Kelan internetsivuilla www.kela.fi.

Kansaneläkelaitos – Kela

Nordenskiöldinkatu 12
00250 Helsinki
PL 450, 00101 Helsinki
Puhelinvaihe 020 634 11
Faksi 020 634 5058

www.kela.fi/yhteystiedot

Muutoksenhaku

Sosiaaliturvan muutoksen-
hakulautakunta
Siltasaarenkatu 12 A
PL 330, 00531 Helsinki
Puhelin (09) 160 01
(09) 160 74100

www.somla.fi

Kelan palvelut verkossa

Voit hoitaa yhä useammin asiasi internetissä sinulle parhaiten sopivana aikana.
Kelan verkkopalvelut löydät osoitteesta www.kela.fi.

Kelan verkkopalvelut

- Laskurit, joilla voit arvioida etuuden määrän.
- Etuuksien hakemuslomakkeet, jotka voit täyttää ja tulostaa.
- Kysymyslomake, jolla voit kysyä Kelan etuuksista tai Kelaan liittyvistä asioista.

Kelan asiointipalvelussa (www.kela.fi/asiointi) voit

- täyttää useita hakemuksia ja ilmoituksia
- tarkistaa etuustietojasi, kuten onko hakemuksesi ratkaistu ja koska etuus maksetaan
- katsoa Kelan sinulle lähettämiä kirjeitä ja päätöksiä.

Asiointipalveluun kirjaudut omilla verkkopankkitunnuksillasi.

Kelan esitteet

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Terveys ja kuntoutus

Sairauteen liittyvät korvaukset ja päivärahat, kuntoutus ja vammaisetuudet

Opiskelu

Opiskelijan tuet ja asevelvollisen avustukset

Työttömyys

Työttömyysajan tuet

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Miten pääset Suomen sosiaaliturvaan ja mitä tapahtuu kun muutat ulkomaille?

